

## **Plan van aanpak dak- en thuisloosheid Nijmegen 2021 - 2022**

---

### **Aanleiding**

Het ontbreken van een dak boven je hoofd en daarmee perspectief op een menswaardig leven is een groeiend probleem in Nederland. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) publiceerde in 2019 nieuwe schattingen van het aantal daklozen tussen de 18 en 65 jaar. Daaruit blijkt dat het aantal daklozen is gestegen van 17,8 duizend in 2009, tot 39,3 duizend in 2019. Daarbij valt vooral op dat de groep daklozen tussen de 18 en de 30 jaar, en de groep daklozen met een migratieachtergrond beiden zijn verdrievoudigd.

Het kabinet heeft net als wij de ambitie om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en ervoor te zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Medio 2020 heeft het kabinet twee kamerbrieven geschreven over de opgaven en de aanpak: een (t)huis, een toekomst. De aanpak richt zich op het voorkomen van dak- en thuisloosheid, het vernieuwen van de maatschappelijke opvang en het organiseren van een zo snel mogelijke doorstroom naar een zelfstandig woonplek (met begeleiding). Het kabinet stelt hiervoor tot en met 2021 een extra financiële impuls van € 200 miljoen ter beschikking aan gemeenten voor de uitvoering van regionale plannen van aanpak, gericht op het terugdringen van dak- en thuisloosheid.

De aanpak van dak- en thuisloosheid vraagt van alle (centrum)gemeenten een extra inspanning. De urgentie van een brede aanpak en extra maatregelen onderschrijven wij. Met de incidentele middelen kunnen wij als centrumgemeente verder vormgeven aan de ingezette beweging, zoals vastgesteld in onze regiovisie Samen Dichtbij (2018 - 2020). Deze incidentele impuls vraagt echter om een structureel vervolg.

Het plan dat nu voor ligt, laat zien in welke situatie we nu zitten en welke stappen we tussen nu en 2022 zetten om ervoor te zorgen dat minder mensen dakloos raken, mensen korter gebruik maken van de opvang, sneller doorstromen naar een plek die bij hen past en de overlast afneemt.

### **Scope plan**

In dit plan wordt nader ingegaan op de visie, de knelpunten waar we tegenaan lopen, de extra maatregelen die we willen inzetten voor de brede aanpak dak- en thuisloosheid. We hebben vooral gekeken naar maatregelen waar de grootste winst te behalen is en welke zaken prioriteit hebben.

### **Wat is onze visie?**

De kern van onze visie op de opvang van kwetsbare inwoners is, zoals ook verwoord in Beleidsplan Samen Dichtbij, iedereen heeft recht op een dak boven zijn hoofd, een thuis, een veilige plek, het gezien worden als mens. We helpen voorkomen dat onze inwoners hun dak kwijtraken. Wie het door omstandigheden toch verliest, bieden we een goede en veilige tijdelijke plek. We bieden ook een nieuwe kans met de ondersteuning die eventueel nodig is. Wanneer verblijf in maatschappelijke opvang of beschermd wonen noodzakelijk is, wordt dit altijd geboden. Van tijdelijke aard waar dat kan, van langere duur als dat moet. Waarbij we wel willen benadrukken:

*maatschappelijke opvang wordt alleen gebruikt als er geen enkele andere mogelijkheid is. Maatschappelijke opvang fungeert als een laatste vangnet.*

Met ons beleidsplan Samen Dichtbij hebben wij een aantal uitgangspunten benoemd om de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen te transformeren: Zo zelfstandig mogelijk, realisatie van een ondersteuningscontinuüm, meer participatie en inclusie, het belang van ervaringsdeskundigheid en sociaal netwerk. De visie bewerkstelligt een transformatie, waarbij de focus ligt op de verandering van traditionele vormen van opvang naar een meer kleinschalige opvang of woningen waar vanuit de maatschappelijke opvang ambulante woonbegeleiding kan worden verzorgd. We werken aan een gedegen en gedragen invulling en (beleidsmatige) implementatie van de visie samen met onze (maatschappelijke) partners. Op deze manier leggen we een solide basis voor deze kwetsbare groep in onze samenleving en pakken we samen dakloosheid aan.

### **Waar staan we nu?**

Ondanks dat er al de nodige maatregelen zijn ingezet om dak- en thuisloosheid tegen te gaan, zien we ook uitdagingen en knelpunten.

### **Toenemende druk op de opvangvoorzieningen**

In onze regio zien we, net als landelijk, een stijging in het aantal dak- en thuislozen. Vanaf de zomer 2019 is de druk met name ontstaan. Er maken meer mensen gebruik van de opvangvoorzieningen. Het aantal aanmeldingen bij (een aantal) opvangvoorzieningen is gestegen en er is sprake van lange doorlooptijden, specifiek bij de opvangvoorzieningen voor volwassenen. Ook het aantal mensen dat kiest om buiten te slapen of in bijvoorbeeld een caravan, zien we toenemen.

### **Hulpvraag meer complex**

De grootste groep in de nachtopvang bestaat uit de zogenaamd 'klassieke' daklozen: cliënten met langdurige psychiatrische problematiek en/of met verslavingsproblemen. De problematiek van deze mensen is ingewikkelder geworden. De veelal complexe problematiek van deze groep vraagt om vertrouwen, tijd en intensieve begeleiding om te komen tot duurzaam herstel. Dit is een proces van lange adem, dat doorgaans niet lineair en systematisch verloopt. Tegelijkertijd is er ook een groep dat zich afwendt van de hulpverlening. Zij gedragen zich zorg mijdend en zijn moeilijk in beeld te krijgen en te houden.

### **Door- en uitstroom stagneert**

Redenen waarom de door- en uitstroom stagneert zijn: onvoldoende passende (zelfstandige) huisvesting beschikbaar, blokkade door schuldenproblematiek, cliënt is nog niet toe aan vervolgstap en/of blokkade door middelengebruik. Er is ook een specifieke groep binnen de laagdrempelige opvang (de dag- en nachtopvangvoorzieningen) die gewoonweg niet meer wil, een slaapplaats vinden zij voldoende. Er verblijft hierdoor al jaren een groep daklozen permanent in de opvang, dit terwijl de opvang niet geschikt is en ook niet bedoeld is voor langdurig verblijf.

### **Krapte op de woningmarkt en onvoldoende passende woningen**

Om te kunnen uitstromen uit de maatschappelijke opvang zijn voldoende passende betaalbare woningen nodig. Er zijn op dit moment simpelweg onvoldoende passende betaalbare woningen voor mensen die na verblijf in de maatschappelijke opvang weer zelfstandig kunnen gaan wonen. Doordat mensen in de opvang niet geplaatst worden, loopt hun traject naar zelfredzaamheid vertraging op.

### **Verouderde panden/voorzieningen**

Op sommige locaties zijn de ruimtes en faciliteiten sterk verouderd en ontoereikend voor het gemiddeld aantal mensen dat er gebruik van maakt. De Hulsen en de NuNN zijn hier een voorbeeld van. Voor de Hulsen zijn er nu concrete plannen in de maak om deze opvanglocatie te herontwikkelen. We gaan het pand aankopen als gemeente en een nieuwbouw realiseren. In de tussentijd worden de (huidige) cliënten tijdelijk elders geplaatst en wordt de begeleiding van IrisZorg voor deze mensen gecontinueerd. Voor de NuNN zijn wij een aantal opties aan het verkennen.

### **Coronacrisis**

Al ruim een jaar hebben we te maken met het coronavirus en alle beperkende maatregelen die daar mee samenhangen. De impact van de coronacrisis op de maatschappelijke opvang is groot, met zowel negatieve als positieve gevolgen voor dakloze mensen. De 1,5 meter richtlijn van het RIVM heeft geresulteerd in een afschaling van het aantal beschikbare bedden bij een aantal reguliere opvanglocaties. Daarnaast dienden vanwege de richtlijn "blijf thuis" en de winteropvang protocol juist extra mensen te worden opgevangen. Dit heeft ertoe geleid dat in november 2020 de Jan Massinkhal is geopend als tijdelijke noodopvanglocatie. De coronacrisis benadrukte het belang van het hebben van een eigen (vaste) plek als basis voor herstel en verbetering van gezondheid en welzijn. Tijdens de coronacrisis hebben we hierin samen met de zorgaanbieders stappen in gezet. Ons beleid is gericht op het continueren hiervan.

### **Wat gaan we doen?**

Onze aanpak is erop gericht om de dak- en thuisloosheid tegen te gaan. Er wordt, conform de landelijke doelstellingen, ingezet op de drie thema's: preventie, vernieuwing van de opvang en (snellere) doorstroom en de uitstroom naar wonen met begeleiding. In dit plan ligt de focus met name op de vernieuwing van de opvang en wonen met begeleiding. Met bovenstaande aandachtspunten in gedachten gaan we de volgende acties (verder) uitrollen.

### **Thema 1 - Preventie en toeleiding**

#### **Extra aandacht voor preventie**

Om dakloosheid te voorkomen én escalatie van problemen bij mensen die al dakloos zijn te verminderen is een goed werkende preventieve aanpak en het meer inzetten op preventieve activiteiten van belang. Deze activiteiten zijn de afgelopen jaren al ontwikkeld en we gaan door op deze weg. Denk aan trajecten als begeleide herkansing en de inzet van de regieteams, die onder meer dreigende huisuitzettingen proberen te voorkomen. De inzet van snelle schuldhulpverlening, vroegsignalering, een dak boven het hoofd behouden of het organiseren van een tijdelijk alternatief (time outs, logeerplekken), het eerder inzetten van hulp en het organiseren van een netwerk rondom inwoners van Nijmegen die dit nodig hebben.

#### **Acties:**

- Regionale analyse: Alle gemeenten in onze regio geven lokaal uitvoering aan het thema preventie. Samen met onze regiogemeenten willen we in beeld brengen wat binnen sociaal domein breed aan preventie van dakloosheid wordt ondernomen dat bijdraagt aan het voorkomen van dak- en thuisloosheid. Dit geeft ons een totaal weergave in wat we aan preventieve activiteiten doen, wat we al goed doen en waar ons beleid nog aangepast kan worden. Op basis van deze regionale analyse van de preventie dakloosheid zullen we, in samenspraak met de regio, gericht preventieve activiteiten verbeteren of ontwikkelen. We streven naar meer samenhang en betere samenwerking in het aanbod van interventies.

- Inzet ervaringsdeskundigen: De inzet van buddy/mentorschap en ervaringsdeskundigheid zijn bekende effectieve methoden. We zijn in 2018 hiermee gestart door met IrisZorg hierover subsidieafspraken te maken. Voor 2021 hebben we wederom afspraken gemaakt over de inzet van ervaringsdeskundigen. Zij krijgen een specifieke rol binnen de opvangvoorzieningen vanuit de gedachte dat zij een levend voorbeeld van hoop en perspectief zijn.
- Onafhankelijke cliëntondersteuning: Onafhankelijke cliëntondersteuning is een gemeentelijke voorziening die bestemd is voor iedereen die vragen heeft over bijvoorbeeld zorg en ondersteuning, participatie, wonen, onderwijs en werk en inkomen. We constateren dat onafhankelijke cliëntondersteuning weinig bekend is onder de daklozen, terwijl dit een belangrijke rol kan spelen bij het vinden van de juiste hulp en ondersteuning. Wij zien met de oprichting van de centrale toegang voor maatschappelijke opvang een kans om de positie van onafhankelijke cliëntondersteuning beter te borgen.

### **Centrale toegang voor maatschappelijke opvang**

Voor maatschappelijke opvang geldt op dit moment geen centrale toegang. Toegang vindt plaats via de opvanginstellingen IrisZorg en de RIBW. Daarnaast zijn er ook veel verwijzers in het veld. Het is hierdoor een complexe opgave om actuele en volledige cijfers over (het aantal) daklozen in onze regio boven tafel te krijgen. We zetten ons ervoor in om in 2021 een centrale toegang voor de dak- en thuislozen te organiseren, naar voorbeeld van de centrale toegang voor beschermd wonen. Centrale doel is om cliënten naar passende zorg op de juiste plek te leiden, en om de in- door en uitstroom goed en eenduidig te regelen. Met de organisatie van een centrale toegang willen we ook beter zicht en regie krijgen op de keten. Ook streven we ernaar om beter inzicht te krijgen in de verschillende doelgroepen binnen de opvang, hun kansen en uitdagingen. Dit helpt ons om goed te sturen en de samenhang in zorgaanpak te versterken. Zo kunnen we met onze regiogemeenten en woningbouwcorporaties concrete afspraken maken over de uitstroom en woonbehoeften.

### **Acties:**

- Opdracht GGD: We hebben GGD-Gelderland Zuid opdracht gegeven om een procesbeschrijving uit te werken voor de inrichting van de centrale toegang. De GGD gaat per 1 mei van start (indien ons college positief besluit) met de toegangstaken maatschappelijke opvang. Een van de taken is ook om de registratie en informatievoorziening te verbeteren, zodat goede, actuele sturingsinformatie over cliënten in de keten van opvang en zorg beschikbaar komt.
- Werkafspraken: Er zijn werkafspraken gemaakt tussen de GGD, opvangaanbieders en de gemeente. De huidige toegang bij de zorginstellingen IrisZorg en de RIBW wordt gefaseerd afgebouwd.

## **Thema 2 – Vernieuwing van de opvang**

### **Van dag- en nachtopvang naar 24-uursopvang**

Met deze ambitie van het Rijk wordt landelijk ingezet op een verbetering van de opvang. Uit recent onderzoek van de Federatie opvang ‘Staat van de Nachtopvang’ blijkt dat de traditionele nachtopvang in slaapzalen, zoals die op veel plaatsen in het land nog bestaat, geen optimale resultaten oplevert. Samen met de zorgaanbieders voor de maatschappelijke opvang hebben we het afgelopen jaar (mede door de coronamaatregelen) al ingezet op het passender, kleinschaliger opvangen van daklozen. Onder andere door het deels vervangen van de slaapzalen voor 1 of 2 persoonskamers en/of het ruimer inrichten van slaapzalen en het plaatsen van

schotten. Door meer ruimte en rust kan er snel en met de juiste begeleiding een (herstel)traject worden gestart. Daarnaast worden de mensen niet na een nachtje slapen en het ontbijt weer de straat opgestuurd, maar stellen wij ze nu in staat om 24 uur te blijven en wordt een dagprogramma aangeboden. Hierdoor zijn begeleiders beter en sneller in staat de problematiek van de mensen in beeld te krijgen. De begeleiding is gericht op een snelle door- en uitstroom naar een zelfstandige of een begeleid wonen voorziening. Cliënten trainen op allerlei leefgebieden met de inzet van (geschoolde) ervaringsdeskundigen. De kans om binnen drie maanden te kunnen doorstromen naar een passende vervolgplek denken we hiermee te vergroten.

**Acties:**

- **Transformatie De Hulslen: Nachtopvang De Hulslen** is in 2020 omgebouwd tot een 24-uursvoorziening. Hierdoor zijn er minder plaatsen beschikbaar, 10 plaatsen t.o.v. oorspronkelijk 20 plaatsen. In december 2020 is daarom de 24-uursopvang op de Schependomlaan gestart met 17 plaatsen. Dit betekent een uitbreiding met 7 extra plekken. Vanuit de eerste opvang en intake bij De Hulslen stromen klanten door naar de Schependomlaan. Deze locatie wordt voor 2 jaar ingezet.
- **Transformatie jongerenopvang Vince:** De nachtopvang op Vince is omgezet naar een 24-uursopvang om de jongeren de mogelijkheid te bieden om ook overdag binnen Vince te blijven. In 2020 is proefgedraaid met een dagprogramma. Hierdoor is bij de jongeren meer rust ontstaan en is er meerwaarde gebleken. Er wordt meer contact opgebouwd en er wordt actief gewerkt aan het hersteltraject, mede door de inzet van ervaringsdeskundigen.
- **Transformatie MFC:** Op het MFC zijn maatregelen genomen om de daklozen conform corona-richtlijnen op te vangen. Het aantal fysieke bedden was in maart 2020 tijdelijk verlaagd naar 18 bedden zodat er twee plekken ontstonden waar, indien nodig, geïsoleerd kon worden. Inmiddels is de beddencapaciteit weer normaal (20) en is er op een andere plek in het MFC nog 1 'coronabed' beschikbaar. Er was altijd een dag- en nachtopvang functie beschikbaar op het MFC. Gecombineerd samen maakt dat het MFC eigenlijk altijd al een 24-uursopvang was. De slaapzalen zijn afgeschaft, er zijn schotten ingericht waardoor de daklozen meer rust en privacy hebben. Dit is een begin van de transformatie binnen deze locatie. IrisZorg gaat op zoek naar een meer structurele oplossing, waardoor de ruimtes beter passend bij de huidige ontwikkelingen worden ingericht.
- **Transformatie crisisopvang:** Op de huidige crisisopvang aan de Uranusstraat worden dakloze gezinnen met hun kinderen opgevangen. Daarnaast maken ook alleenstaande volwassenen gebruik van deze voorziening. Wat deze mensen vaak met elkaar gemeen hebben is dat zij dakloos zijn geraakt wegens financiële problemen of door een echtscheiding hun huis zijn verloren. Verslaving is niet (meer) aan de orde bij deze doelgroep. Deze mensen worden nu opgevangen in een 24-uursopvang en krijgen daarbij 24-uurstoezicht en intensieve begeleiding. In 2019 is er een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de crisisopvang te transformeren naar een kleinschalige opvang en de begeleiding te organiseren via ambulante begeleiding. De conclusies vanuit dit onderzoek zijn positief. We gaan graag in 2022 hier mee aan de slag. Hierbij willen we ook benadrukken dat een dergelijke voorziening beter lokaal georganiseerd kan worden, dichtbij de inwoner en netwerk. De noodzaak om op regionaal niveau deze grootschalige voorziening in stand te houden, is niet aanwezig.
- **Kwaliteitsverbetering opvang De NuNN:** De NuNN is een nachtopvang in zelfbeheer. Dit betekent dat de mensen die hier verblijven gezamenlijk

verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse gang van zaken. Deze opvang wordt begeleid door mensen van de RIBW, maar de mate van begeleiding op deze locatie is veel lager dan op de opvanglocaties van IrisZorg. Mensen kunnen hier ook doorgaans lang verblijven en doorgroeien naar 'hoofdbewoner' met een grotere mate van verantwoordelijkheid voor het geheel. We onderzoeken de mogelijkheden tot een kwaliteitsverbetering van de opvang en huisvesting en dragen hieraan bij. Zoals hierboven aangestipt, we zijn een aantal opties aan het verkennen.

### **(Nood) winteropvang**

Ieder jaar hebben we te maken met het winterprotocol. Het winterprotocol geeft de richtlijn aan wanneer dak- en thuisloze mensen worden opgevangen bij winterse koude. Eerder werd deze winteropvang in de praktijk geregeld bij de bestaande nachtopvang door daar tijdelijk meer bedden te plaatsen. Door de corona maatregelen is het in 2020 niet mogelijk geweest om de winteropvang op deze wijze te organiseren. Daarnaast was bij de lock-down in november 2020 de oproep om ook opvang voor niet-rechthebbenden te realiseren. We zijn acuut op zoek gegaan naar geschikte opvangmogelijkheden. Dit heeft geresulteerd in het realiseren van extra opvangplaatsen in de Jan Massinkhal (november 2020) en daarna het tijdelijk plaatsen van units (van eind november 2020 tot medio april 2021) achter de Jan Massinkhal voor maximaal 60 dakloze mensen. Tijdens de aangescherpte corona maatregelen zijn deze ook toegankelijk voor niet-gedocumenteerde en arbeidsmigranten. De noodopvang in de Jan Massinkhal is op 10 april 2021 gesloten. De opgedane ervaringen nemen we mee in de plannen voor de winteropvang 2021 e.v.

### **Acties:**

- Tijdelijk extra opvangplekken realiseren: De komende jaren wordt gewerkt aan het realiseren van nieuwbouw voor De Hulsen. Tot de tijd dat deze nieuwbouw in gebruik wordt genomen, is een tijdelijke opvanglocatie nodig. IrisZorg is op zoek naar een locatie voor 10 individuen. Wij willen IrisZorg opdracht verstrekken om bij de zoektocht naar een passende locatie rekening te houden met minimaal 10 plekken en met een mogelijkheid tot uitbreiding van 15 extra plekken. Zo realiseren we tijdelijk extra plekken om te voldoen aan de huidige vraag naar de opvang.
- Regelen winteropvang 2021 en 2022: Zolang de coronamaatregelen blijven gelden hebben we voor de winteropvang een alternatieve oplossing nodig. We kijken of de tijdelijke locatie van De Hulsen ruimte biedt voor winteropvang. Wanneer dit niet mogelijk is zoeken we naar een passend alternatief waarin we de ervaringen van de afgelopen winter meenemen.

### **Een persoonsgerichte aanpak voor daklozen**

Sinds de zomer van 2019 wordt er overlast ervaren door omwonenden in en rondom centrum Nijmegen, met name in stadsdeel Oost (Oranje- en Canissiusseingel, Wedren en Julianapark). Naar aanleiding van de klachten, hebben wij een onafhankelijk onderzoeksbureau Radar opdracht gegeven om te toetsen of het beeld van de overlast in centrum Nijmegen klopte, welke groepen overlast in Nijmegen veroorzaken, wat de kenmerken van die groepen zijn en op welke manier hierop op dit moment wordt ingezet. Het onderzoek was tweedelig. We hebben Radar ook gevraagd naar mogelijke interventies ten behoeve van de aanpak van de problematiek. Dat onderzoek is afgelopen zomer afgerond. Het rapport en de bevindingen zijn met ons college en de gemeenteraad gedeeld. Het rapport geeft de urgentie aan om de druk op de opvang te verminderen.

**Acties:**

- Top 30: De overlast in het centrum van Nijmegen willen we aanpakken door het inzetten van een procesregisseur die aan de slag gaat met de 15 meest zorgbehoeftigen en de 15 meest overlastgevers (advies Radarrapport, september 2020). Door middel van een doorbraakaanpak willen we deze 30 mensen met een daadkrachtige persoonsgebonden aanpak op weg helpen naar de juiste zorg en opvang/wonen. De rode draad bij de aanpak is regie en samenwerking. Met name in het vinden en realiseren van huisvesting. Voor deze specifieke doelgroep, met vaak ernstige multiproblematiek, is passende zorg en opvang/wonen een uitdaging. We hebben dit geconstateerd bij de afbouw van de (nood)winteropvang, waar doorstroom naar geschikte opvang problematisch is voor deze doelgroep. Goede afspraken zijn daarom noodzakelijk om deze mensen perspectief op wonen en zorg te bieden.

**Thema 3 – Wonen met begeleiding (door- en uitstroom)**

**Meerjarige samenwerkingsafspraken ketenpartners**

Het realiseren van voldoende uitstroommogelijkheden vanuit de opvang in de vorm van nieuwe woonplekken, is misschien nog wel de grootste uitdaging. Met de regiogemeenten in Rijk van Nijmegen is, in het kader van de Evaluatie Weer Thuis, een bestuurlijke opdracht vastgesteld om één woonproject per gemeente te ontwikkelen. Daarnaast is er begin december 2020, onder regie van Wonen, met de in Nijmegen actieve corporaties een meerjarige samenwerkingsagenda opgesteld. Er zijn daarin inhoudelijke samenwerkingsafspraken gemaakt met de woningcoöperaties op een breed scala aan onderwerpen. Voor de woningbouwcorporaties is op het thema Wonen met begeleiding de huidige Werkgroep Bijzondere Bemiddeling (WBB) leidend. Daarmee wordt 6% van beschikbare woningen ingezet ten behoeve van Wonen met begeleiding.

De uitdaging is nu dat we voor het thema Wonen met begeleiding verdere stappen zetten. We gaan de komende tijd onderzoeken welke concrete, additionele afspraken voor verschillende groepen te maken zijn met o.a. woningcorporaties. Daarnaast maken we afspraken met zorginstellingen over snellere doorgeleiding van maatschappelijke opvang naar een vorm van wonen met begeleiding. Hierbij willen we benadrukken: huisvesting van deze doelgroep is lastig vanwege de terughoudendheid van woningcorporaties en de samenleving om deze mensen te huisvesten. Daarnaast hebben we een forse taakstelling om ook andere doelgroepen, zoals statushouders, te huisvesten. Het vinden van voldoende huisvesting is dus een uitdaging, waarmee we gezamenlijk tot een goede aanpak moeten komen.

**Acties:**

- Projectleider uitstroom opvang: Opdracht aan projectleider om op korte termijn beter de uitstroommogelijkheden in beeld te krijgen en projecten die hier aan bijdragen te stimuleren door bijvoorbeeld het maken van 'uitstroomprofielen', een categorisering van cliënten en wat ze nodig hebben. Zo spreken de zorg, de corporatie en de gemeente één taal.
- Woonproject per gemeente: Het realiseren van een woonproject per gemeente. De woonprojecten lijken in eerste instantie zich vooral te richten op de doelgroep Jeugd. Dit is goed met name voor de preventiekant, dit betekent minder instroom in de maatschappelijke opvang.

- Vervolg Radar onderzoek: Inventarisatie van de woonbehoefte van de verschillende doelgroepen in het kader van de persoonsgerichte aanpak. Zie opdracht projectleider, eerste bullet.
- Duidelijke bestuurlijke afspraken: Bestuurlijk gesprek en afspraken met woningbouwcorporaties zijn nodig over huisvesting van diverse doelgroepen, zodat uitstroom uit de maatschappelijke opvang sneller plaatsvindt en het perspectief op een eigen woonplek groter wordt.

### **Diverse woonvormen**

Niet voor iedereen is een eigen huis de meest geschikte woonvorm. We dragen daarom bij aan het ontwikkelen van diverse woonvormen die aansluiten bij de behoeften van mensen na verblijf in de maatschappelijke opvang. Hieronder een aantal voorbeelden. Vanzelfsprekend hebben we oog voor mensen die, ondanks deze herstelgerichte inzet, niet in staat zijn om door te stromen naar een eigen woning of naar een beschermde woonplek. Voor deze (kleine) doelgroep kijken we naar de best passende woon/verblijfsmogelijkheid. Dit kan bijvoorbeeld een zorgwoning (Skaeve Huse) zijn of een vorm van beschermd wonen (WLZ). Ook de groep zorgmijders, mensen die niet geholpen willen worden en mensen met extreme gedragsproblemen blijven we volgen. We kijken of ook voor hen passende opvang/zorg mogelijk is.

### **Acties:**

- Uitbreiding Housing First trajecten: De aanloop naar Housing First is gestart in 2015. Voor 2020 en 2021 zijn 9 woningen beschikbaar gesteld. Housing First was een Nijmeegs initiatief, de ambitie is om in 2021 door te groeien in aantallen en naar de regio. We zijn in gesprek met de regiogemeenten om (meer) trajecten buiten Nijmegen mogelijk te maken. Zowel de regio als de woningcoöperaties waren bij de eerste inventarisatie echter terughoudend qua spreiding en uitbreiding vanwege de doelgroep en het mogelijk effect op directe leefomgeving na plaatsing. Gedurende 2021 worden mogelijkheden en kansen verder verkend.
- Realisatie "Skaeve Huse": Bewoners van deze zorgwoningen zijn zorgmijders met een psychiatrische aandoening die vaak al lang dakloos zijn, omdat andere mogelijkheden van onderdak niet werkten. Inmiddels zijn er twee locaties waar dit jaar (2021) wordt gestart met deze zorgwoningen. Ten zuiden van de Weezenhof komen 8 woningen. Het bestemmingsplan hiervoor is inmiddels onherroepelijk vastgesteld. In Nijmegen Noord lopen nog diverse procedures en daar is minder zeker op welke termijn we deze woningen gaan realiseren. Ook loopt er nog een vergunningsaanvraag op de Weezenhof. De verwachting is dat hiervoor begin april groen licht wordt gegeven. In het derde kwartaal 2021 kunnen deze woningen dan in gebruik worden genomen.
- Realisatie tussenvoorziening: Met een woningcorporatie kijken we naar mogelijkheden om een tussenvoorziening te realiseren waar economisch dak- en/of thuisloze mensen een eigen kamer in een warm thuis krijgen en waar met een individueel begeleidingstraject aan herstel op alle leefgebieden wordt gewerkt.
- Woonproject Binder is een samenwerking tussen woningcoöperatie Talis, gemeente Nijmegen en Sterker Sociaal werk. Binder bevindt zich in het centrum, in het voormalig belastingkantoor. Het doel van het woonproject is om jongeren en jongvolwassenen in kwetsbare posities te ondersteunen bij het zelfstandig wonen, waarbij vragende bewoners worden ondersteund door dragende bewoners. In dit voorjaar vindt een evaluatie van dit woonproject plaats, dat inmiddels 2 jaar draait. Waar nodig, wordt bijgestuurd.
- Pilot huur delen + van Talis: Anno 2021 worden vele grote eengezinswoningen door één persoon bewoond. Kunnen we bestaand corporatiebezit niet beter

benutten door extra huurders in een woning toe te staan? Het basisidee is: een huidige huurder van Talis neemt tijdelijk een jongere in een kwetsbare positie 'op kamers' om hem of haar een woonplek en ondersteuning te bieden op weg naar zelfstandig wonen: sociale ondersteuning. Daarnaast wordt professionele, ambulante begeleiding van de jongere goed ingeregeld bij Iriszorg en Onder de Bomen. Het project is niet specifiek voor jongeren bedoeld. Vanwege Corona is het project nog niet gestart. De planning is nu om in het voorjaar van 2021 alsnog op te starten.

- Onderzoek naar Kamers met Aandacht: Kamers met Aandacht heeft eind 2020 hun werkwijze gepresenteerd aan enkele gemeenten in onze regio. Dit betreft een initiatief dat is gestart in de regio Utrecht en wat in toenemende mate in geheel Nederland navolging vindt. Kern van dit project is om, via kwalitatieve bemiddeling/ matching, tot kamerverhuur bij particulieren te komen voor jongeren die uit residentiële jeugdzorg/pleegzorg komen. Het project is nog in voorbereidende fase. Met enkele gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen onderzoeken we momenteel om Kamers met Aandacht op te starten. Hierbij is de gemeente Heumen de trekker. Planning is om medio 2021 te starten.

### Tot slot

In dit plan hebben we beschreven waar we de komende jaren onze focus op richten: de vernieuwing van de opvang en wonen met begeleiding. Het organiseren van een centrale toegang voor de maatschappelijke opvang gaat ons daar bij helpen. Met name om een beter beeld te krijgen van de doelgroep. Met de inzet van (deels) incidentele middelen geven we een impuls aan deze ontwikkelingen.